

ULKOASIAINVALIOKUNNAN LAUSUNTO 7/2000 vp

**Euroopan unionin vuoden 2000 hallitusten väli-
nen konferenssi (HVK 2000); Määräenemmis-
töpäätöksenteko eräissä YUTP-kysymyksissä**

Valtioneuvostolle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvosto on lähettänyt 20 päivänä syyskuuta 2000 ja 11 päivänä lokakuuta 2000 ulkoasiainvaliokunnalle perustuslain 97 §:n nojalla selvitykset määräenemmistöpäätöksenteon laajentamisesta EU:n vuoden 2000 hallituksen välisessä konferenssissa. Valiokunta on kokouksessaan 24 päivänä lokakuuta 2000 päättänyt antaa selvityksistä lausunnon siltä osin, kuin ne koskevat EU:n yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevien unionisopimuksen artiklojen muuttamista.

Viitetiedot

Valiokunta on 30 päivänä maaliskuuta 2000 antanut mietinnön (UaVM 2/2000 vp) valtioneuvoston selonteosta "Suomen lähtökohdat ja tavoitteet Euroopan unionin hallitusten välisessä konferenssissa". Eduskunta on täysistunnossaan 7 päivänä huhtikuuta 2000 hyväksynyt valiokunnan mietinnön mukaisen lausunnon.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Hallitusten välisessä konferenssissa on ehdotettu unionisopimuksen 18 artiklan 5 kohdan ja 23 artiklan 2 kohdan muuttamista siten, että unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) erityisedustajien nimittäminen voitaisiin siirtää määräenemmistöpäätöksenteon piiriin.

Samoin konferenssissa on ehdotettu unionisopimuksen 24 artiklan muuttamista siten, että yhteisen strategian, yhteisen toiminnan tai yhteisen kannan täytäntöönpanemiseksi tehtävän kansainvälisen sopimuksen tekemisestä voitaisiin päättää neuvostossa määräenemmistöllä. Jos sopimus liittyisi alaan, jolla sisäisten päätösten

tekeminen edellyttää yksimielisyyttä, neuvosto tekisi ratkaisunsa edelleen yksimielisesti.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto toteaa, että YUTP:n erityisedustajien nimittämistä voidaan pitää luonteeltaan YUTP:n toimeenpanona, joka muutoin jo voimassa olevan sopimuksen mukaan on määräenemmistöpäätöksenteon piirissä. Valtioneuvoston kannan mukaan erityisedustajien nimittäminen voitaisiin neuvostossa tehdä määräenemmistöllä.

Unionisopimuksen 24 artiklan nojalla tehtävien sopimusten osalta valtioneuvosto katsoo, että mahdollisuus hyväksyä yhteisen strategian pe-

rusteella tai yhteisen toiminnan tai yhteisen kannan täytäntöönpanoon liittyvät kansainväliset sopimukset määräenemmistöllä lisää II pilarin tehokkuutta. Valtioneuvosto kannattaa määrä-

enemmistöpäätöksentekoon siirtymistä 24 artiklassa siltä osin kuin sisäinen päätös tehdään määräenemmistöllä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunnan valtioneuvoston HVK:ta koskevan selonteon johdosta antamassa mietinnössä todettiin, että ulkoasiainvaliokunta ei kannata määräenemmistöpäätösten käyttöalan laajentamista yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevissa asioissa nykyisestä. Valiokunta totesi edelleen kantanaan, että mikäli määräenemmistöpäätösten käyttöalan laajentamista esitetään konferenssissa, on asia tuotava välittömästi eduskunnan käsiteltäväksi. Muutoin valiokunta totesi kannattavansa valtioneuvoston selonteossa esitettyä peruslinjaa määräenemmistöpäätöksenteon käyttöalan laajentamisesta neuvoston päätöksenteossa.

Valtioneuvoston selvityksiin sisältyvät ehdotukset unionisopimuksen yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevien artiklojen muuttamisesta liittyvät valiokunnan saaman selvityksen perusteella lähinnä muiden II pilarissa tehtävien päätösten toimeenpanoon. Ne ovat tässä suhteessa rinnastettavissa niihin unionisopimuksen 23 artiklan 2 kohdassa mainittuihin tapauksiin, joissa päätökset jo Amsterdamin sopimuksen nojalla tehdään määräenemmistöllä.

Unionisopimuksen 24 artiklan muutos liittyy valtioneuvoston selvityksen mukaan käytännön tarpeeseen tehdä "yksinkertaisia" hallinnollisia sopimuksia. Valtioneuvosto olettaakin selvityk-

sen mukaan, että määräenemmistöllä tehtävät sopimukset koskisivat varsin käytännönläheisiä asioita. Ehdotetun artiklan mukaan sopimukset niissä asioissa, joissa EU:n sisäisten päätösten tekeminen edellyttää yksimielisyyttä, tehtäisiin edelleen yksimielisesti.

Valiokunta pitäytyy edellä mainitussa kannassaan, pitäen kuitenkin perusteltuna valtioneuvoston kantaa, jonka mukaan mahdollisuus hyväksyä yhteisen strategian, yhteisen toiminnan tai yhteisen kannan toimeenpanoon liittyvät sopimukset määräenemmistöllä lisää II pilarin tehokkuutta. Valiokunnan mielestä on perusteltua, että mainittujen instrumenttien täytäntöönpanemiseksi tehtävät kansainväliset sopimukset voidaan hyväksyä samassa menettelyssä kuin unionin sisäiset täytäntöönpanopäätökset. Valiokunta voi myös yhtyä valtioneuvoston kantaan YUTP:n erityisedustajien nimittämisestä määräenemmistöllä.

Lausunto

Lausuntonaan ulkoasiainvaliokunta kunnioittavasti ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 26 päivänä lokakuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Liisa Jaakonsaari /sd	Sirpa Pietikäinen /kok
vpj.	Henrik Lax /r	Mirja Ryyänen /kesk
jäs.	Ulla Anttila /vihr	Hannu Takkula /kesk
	Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk	Martti Tiuri /kok
	Bjarne Kallis /skl	Ben Zyskowitz /kok
	Antero Kekkonen /sd	vjäs. Petri Neittaanmäki /kesk
	Outi Ojala /vas	Esko-Juhani Tennilä /vas.
	Kalevi Olin /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Antti Pelttari.